

Symposium Autisme

Autisme 12771 dagen na Rain Man: tijd voor een nieuw script!?

Type vorming	Symposium
Code	088
Wanneer	30/11/2023
Uur	09:30 tot 16:45
Waar	Concertgebouw Brugge
Prijs	€ 180,00 - € 160,00 voor participanten
Uiterste inschrijvingsdatum	24/11/2023
Aantal uren vorming	6,30 uur

Extra info

Bijna 35 jaar geleden verscheen de film **Rain Man** in de bioscoop. De film won vier Oscars en werd een groot kassucces. Hij maakte het grote publiek vertrouwd met het “fenomeen” autisme. De figuur Raymond stelde het toen overheersende beeld over autisme bij: hij kon immers praten en beschikte over uitzonderlijke rekenvaardigheden. Maar tegelijkertijd installeerde hij een nieuw eenzijdig, stereotiep beeld, dat van de “autistische savant” met bijzondere talenten. In zowat de helft van de series en films die na **Rain Man** werden gemaakt, werd een vergelijkbaar personage opgevoerd. Vandaag zijn er nog altijd mensen die denken dat iedereen die autisme heeft in één oogopslag 246 tandenstokers kan tellen. **Rain Man** redde het overigens niet in de buitenwereld en keerde terug naar zijn residentiële instelling. Een triest en pessimistisch einde.

Het script van Rain Man is **niet meer up to date**. Onze nieuwe scripts omvatten termen als autismevriendelijkheid, (neuro-)diversiteit, kwaliteit van leven, verantwoorde zorg, vroegtijdige interventie en evidencebased begeleiding. Ze zijn echter niet bestemd voor een film, maar voor het echte leven. Ze worden gebaseerd op input van vele stakeholders, in de eerste plaats de autismegemeenschap, maar worden ook gevoed vanuit wetenschappelijk onderzoek.

Sig en de **onderzoeksgroep Ontwikkelingsstoornissen** (o.l.v. prof. dr. Herbert Roeyers) van de **Universiteit Gent** slaan opnieuw de handen in elkaar en stellen je nieuwe wetenschappelijke inzichten en ontwikkelingen voor. We presenteren de eerste resultaten van enkele grootschalige studies en doen een poging om de brug te maken tussen wetenschap en praktijk, vanaf de babytijd tot in de volwassenheid. Op die manier hopen we samen met de deelnemers niet alleen verder bij te dragen aan een nieuw script, maar ook en vooral aan de daadwerkelijke realisatie ervan.

Line-up programma

- Welkom - burgemeester Dirk De fauw, Stad Brugge
- **De TIARA-studie: de kroon op het werk?** - prof. dr. Herbert Roeyers
Sinds zowat 15 jaar zien we een verschuiving in het wetenschappelijk onderzoek naar de vroege kenmerken van autisme. Retrospectieve studies werden in toenemende mate vervangen door prospectieve longitudinale studies bij kinderen met een verhoogde kans op het ontwikkelen van autisme. Onze onderzoeksgroep heeft reeds diverse cohorten van dergelijke kinderen opgevolgd. Zes jaar geleden hebben we de krachten gebundeld met collega's van de KULeuven en ging de grootschalige TIARA-studie van start. In dit onderzoek volgden we een grote groep broers en zussen van oudere kinderen met een diagnose van autisme en prematuur geboren kinderen vanaf de leeftijd van 5 maanden tot ze 3 jaar oud waren. We geven een overzicht van de belangrijkste bevindingen en bespreken implicaties voor de praktijk. We staan ook stil bij enkele ethische bezorgdheden.
- **Wat motiveert kleuters met autisme?** - dr. Ellen Demurie
Onderzoek toont aan dat motivatie een invloed kan hebben op het functioneren en de moeilijkheden van kinderen met autisme. Er zou vooral een verschil zijn in sociale motivatie, hoewel recent onderzoek dat soms tegenspreekt. In deze lezing presenteren we graag de resultaten van enkele van onze opvolgstudies (Babystudie en Preschool brain Imaging and behaviour Project, kortweg PIP studie). Meer specifiek kijken we naar sociaal gemotiveerd helpgedrag bij jonge kinderen met of met een verhoogde kans op autisme en naar hoe jonge kinderen met en zonder autisme omgaan met uitgestelde beloningen.
- **Maken we niet te veel spel van spel?** - Floor Moerman
Het is bekend dat kinderen met autisme soms moeilijkheden ervaren op vlak van spel. Zo blijkt dat ze vaker repetitief omgaan met spel materiaal en moeite ervaren om doen-alsof spel te spelen. Interventies bij jonge kinderen met autisme hebben dan ook geregeld als doel om spelvaardigheden te bevorderen, of gebruiken spel als middel om andere ontwikkelingsdomeinen te beïnvloeden. In onze studie onderzoeken we de rol van vroege spelvaardigheden bij jonge kinderen met een verhoogde kans op autisme. Enkele verrassende resultaten zullen worden besproken.
- **"Autos" en Autism: een focus op zelf** - dr. Annabel Nijhof
In hun zoektocht naar verklaringen voor de sociale moeilijkheden van mensen met autisme, hebben wetenschappers zich bijna uitsluitend gericht op verschillen in het begrijpen van anderen. Maar in sociale interacties moeten we ons niet enkel verhouden tot de ander, maar ook tot onszelf. Zijn er ook verschillen in zelfbegrip en zelfbeeld bij mensen met autisme? En hoe zou dit sociale interacties kunnen beïnvloeden? Ik zal hierover recente inzichten delen uit gedrags- en hersenonderzoek.
- **Autisme: een stoornis of een natuurlijke variatie?** - prof. dr. Roeljan Wiersema
Moeten we autisme beschouwen als een stoornis of als een vorm van anders zijn? De neurodiversiteitsbeweging pleit voor het laatste. Dit denken heeft geleid tot hevige discussies binnen en buiten de autismegemeenschap, waarbij groepen lijnrecht tegenover elkaar zijn komen te staan. Is autisme een beperking of een gave? Moet autisme behandeld worden of moet de maatschappij zich aanpassen? In deze lezing wordt op deze discussie ingegaan, wordt er gezocht naar een weg uit de impasse, en worden implicaties voor onderzoek en de klinische praktijk besproken.
- **Het ImPACT-programma voor ouders van een kind met autisme: van onderzoek naar praktijk** - dr. Sara van der Paelt
In het ImPACT-programma leren ouders van kinderen met autisme hoe ze de sociale communicatievaardigheden van hun kind kunnen stimuleren. ImPACT is een wetenschappelijk onderbouwd programma. Wat betekent dit precies? Hoe kunnen de resultaten uit onderzoek ons helpen om dit programma in de praktijk te gebruiken? Naast het internationale onderzoek, worden voor het eerst ook de resultaten gepresenteerd van een grootschalige Vlaamse studie in samenwerking met de thuisbegeleidingsdiensten autisme.
- **Geen koelkasten of lege forten: wat we wél weten over ouder-kindinteractie in de context van autisme** - prof. dr. Petra Warreyn
De perceptie op ouderschap in de context van autisme kende verschillende uitersten. Van kille 'oorzaak' van autisme in de jaren '50 en '60 veranderde de visie op ouders naar eerder passieve 'doorgevers' van autisme-genen in de jaren '70 en '80. Na een aantal decennia van stilte rond ouderschap en een zeker taboe op onderzoek, werken we momenteel binnen een transactioneel kader. Hierbij gaan we ervan uit dat de omgeving bij kwetsbare kinderen een grote invloed kan hebben op hun ontwikkeling, maar dat kinderen ook bepaald gedrag kunnen uitlokken bij hun verzorgers, wat een mogelijk atypisch ontwikkelingstraject kan versterken. We overlopen in deze lezing welke eigenschappen van ouder-kind interactie belangrijk zijn voor een kind met autisme, waarom dat zo is, welke aspecten van ouder-kind interactie belangrijk zijn bij de diagnostiek, en hoe ouders dit alles beleven.
- **Wat na de kleutertijd? Een multi-informant perspectief op het functioneren van kinderen en jongeren met (een verhoogde kans op) autisme** - Fieke Vlaeminck
Hoewel autisme een prevalentie kent van ongeveer 1%, ligt dit cijfer veel hoger bij prematuren en bij broers en zussen van kinderen met autisme (*siblings*). Vooral binnen die laatste populatie zijn opvolgstudies talrijk, maar vermits een betrouwbare diagnose gesteld kan worden tussen 2 en 3 jaar volgen weinig studies hen ook na die leeftijd nog op. In onderzoek waar dat wel gebeurde, werd uitsluitend gebruik gemaakt van ouderreportage, waardoor een multi-informant beeld op het functioneren van deze kinderen op schoolleeftijd nog ontbreekt. Het opvolgproject binnen onze onderzoeksgroep is het eerste dat het sociaal-, emotioneel- en gedragsmatig welzijn van 170 vroeggeboren kinderen, *siblings* en kinderen met een typische kans op autisme zo omvattend bestudeerde, op een gemiddelde leeftijd van 10 jaar. We bespreken het verband tussen symptomen van depressie, angst, ADHD, externaliserend gedrag en vriendschap – zoals gerapporteerd door de kinderen zelf, hun ouders en leerkrachten – en het al dan niet aanwezig zijn van autisme.
- **Zitten we op dezelfde golflengte? Sociale interactie tussen personen met autisme** - Hannah De Laet
Hoewel je tijdens sociale interactie altijd met minstens twee mensen bent, wordt bij moeilijkheden in de interactie het probleem typisch bij de persoon met autisme geplaatst. Volgens de theorie van het dubbele empathie probleem zou er eerder sprake zijn van een probleem

in twee richtingen waarbij mensen zonder autisme ook moeite hebben om mensen met autisme te begrijpen. Als dat het geval is, kunnen we dan wel spreken van 'tekorten in sociale communicatie en interactie' bij mensen met autisme? En verloopt de interactie tussen twee mensen met autisme dan beter? De wetenschappelijke onderbouwing van een wederkerig probleem tussen mensen met en zonder autisme zal worden besproken, net zoals hoe de communicatie tussen mensen met autisme verloopt.

PRAKTISCH

- Wanneer? **do 30 november 2023** (9.30 uur - 16.45 uur)
- Waar? **Concertgebouw Brugge** ('t Zand 34)
- Prijs? **180 euro** (160 euro voor *Sig-participanten en studenten*)

[Download hier de flyer \(A4 PDF\)](#).

Speciale inschrijvingsregelingen

- Als een organisatie vijf medewerkers inschrijft, kan een zesde medewerker gratis deelnemen. Gelieve hiervoor contact op te nemen met vanessa.de.grauwe@sig-net.be.
- Studenten schrijven in [via deze webpagina](#)
Studenten (voltijdse opleidingen) moeten bij inschrijving een kopie van hun studentenkaart doormailen aan vanessa.de.grauwe@sig-net.be.

Accreditering voor artsen aangevraagd.

